

„Revista de Derecho Agrario y Alimentario”

Luis González Vaqué, *La comunicación del riesgo alimentario en la Unión Europea y los estados miembros: efectividad, transparencia y seguridad* (Komunikowanie o ryzyku związanym z żywnością w Unii Europejskiej i państwach członkowskich: skuteczność, przejrzystość i bezpieczeństwo), RDDA 2016, nr 69, s. 103-124.

Jednym z najbardziej innowacyjnych i istotnych działań wprowadzonych przez legislatora Unii Europejskiej za pomocą rozporządzenia (UE) nr 178/2002 stanowiło ustanowienie zarządzania ryzykiem w związku z żywnością jako jednej z ogólnych zasad prawa żywnościowego. W procedurze analizy ryzyka zostały wyodrębnione trzy etapy: ocena, zarządzanie oraz komunikacja. Realizacja trzech wspomnianych komponentów tego procesu w odniesieniu do łańcucha żywnościowego umożliwi realizację polityki żywnościowej opartej na zagwarantowaniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia i konsumentów oraz zapewnieniu swobodnego obrotu produktami rolno-spożywczymi na rynku unijnym.

Zdaniem autora zwłaszcza ostatnia z wymienionych faz – komunikowanie o ryzyku związanym z żywnością, stanowi przykład zastosowania mechanizmów typu *soft law*, pozytywnie wpływających na możliwości realizacji polityki zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w skali Unii Europejskiej. Etap ten obejmuje działania znacznie wykraczające poza rozpowszechnianie informacji o żywności, a podejmowane przede wszystkim w celu zagwarantowania włączenia wszystkich informacji i opinii o skuteczności zarządzania ryzykiem do procesu podejmowania decyzji w odniesieniu do żywności. Autor konkluduje, że komunikowanie o ryzyku angażujące wszystkie zainteresowane podmioty łańcucha żywnościowego powinno zawierać przejrzyste wyjaśnienia polityki oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem.

María José Cazorla González, Nuria Martínez Sánchez, *Mujer y discapacidad en el medio rural: una aproximación a la realidad jurídica del siglo XXI* (Kobieta i zjawisko niepełnosprawności w środowisku rolniczym w rzeczywistości prawnej XXI wieku), RDDA 2016, nr 69, s. 52-71.

Wdrażana od dłuższego czasu przez Unię Europejską polityka na rzecz równouprawnienia płci oraz wspierania osób niepełnosprawnych przyczyniła się w korzystny sposób do stopniowej zmiany struktury współczesnego rynku pracy. Jednak dane statystyczne pokazują, że podejmowane działania wciąż nie nadążają za zmieniającą się w bardzo szybkim tempie globalną gospodarką. Zdaniem Autorki jeden z podstawowych problemów w tym kontekście stanowi brak przyjęcia na szczeblu europejskim kompleksowego planu na rzecz zmiany dotychczasowego systemu edukacji i struktury współczesnego rynku pracy. Ponadto struktura zatrudnienia w gospodarce unijnej rozkłada się nierównomiernie. Lepsze oferty pracy wciąż dostępne są na obszarach zurbanizowanych, zaś środowiska rolnicze charakteryzuje pogłębiające się wyludnianie i migracja do miast.

Jest to spowodowane różnymi czynnikami, które Autorka dzieli na społeczno-demograficzne (struktura demograficzna na obszarach wiejskich, charakterystyczne rodzaje więzi rodzinnych, wykształcenie, trudności z poruszaniem się związane z niepełnosprawnością) oraz rolniczo-pracownicze (brak nowych miejsc pracy w strukturach agrarnych, redukcja dotychczasowych miejsc pracy w sektorze rolnym, niska w porównaniu z obszarami zurbanizowanymi liczba miejsc pracy dla kobiet i osób niepełnosprawnych). W celu zmiany niekorzystnych tendencji należałoby podjąć próbę zmiany prawodawstwa z zakresu prawa rolnego i prawa pracy po to, aby w znacznie większym stopniu niż do tej pory dostosować je do potrzeb kobiet i osób niepełnosprawnych.

Pilar Gil Adrados, *Reflexiones sobre la mundialización y la falta de alimentos* (Uwagi o zjawisku mundializacji i niedoborze żywności), RDDA 2016 nr 69, s. 79-102.

Naukowcy szacują, że do 2050 r. liczba mieszkańców świata przekroczy 9 mld, z czego ok. 70% będzie zamieszkiwało obszary zurbanizowane. Zgodnie z danymi Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), aby wyżywić tak liczną populację ludzi, należałoby zwiększyć aktualną produkcję żywności o blisko 70%. Jeżeli chodzi o niedożywienie, w najgorszej sytuacji znajduje się obecnie ludność zamieszkująca kontynent afrykański, gdzie niedożywionych jest blisko 271 mln osób (co stanowi 24% wszystkich mieszkańców Afryki).

Aby ograniczyć pogłębianie się tych niekorzystnych tendencji, konieczne jest zdaniem autorki podjęcie działań na rzecz poprawy struktury współczesnego rolnictwa, odpowiedzialnego za dostarczanie społeczeństwu produktów rolno-spożywczych. Niestety sytuacja tego działu gospodarki stale pogarsza się z uwagi na m.in. coraz częstsze sytuacje migracji ludności z obszarów wiejskich do stref zurbanizowanych i w rezul-

tacie brak zagospodarowania ziemi rolnej, czy też kwestie społeczne (starzenie się ludności, zjawisko wyludniania się wsi, bezrobocie). Ponadto sytuację rolnictwa Unii Europejskiej pogarsza dodatkowo stopniowe ograniczanie form i mechanizmów dla niego przewidzianych. Zdaniem autorki zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa żywnościowego będzie stanowiło w najbliższych dekadach jeden z podstawowych celów polityk realizowanych na poziomie globalnym.

KRZYSZTOF RÓŻAŃSKI
PRZEGLĄD PRAWA ROLNEGO
NR 1 (22) – 2018, 213-215
DOI: 10.14746/ppr.2018.22.1.16